

Nyårskyssar

av Anders Z. Sandström

Åren 1815 och 1816 genomförde flottans brigg Delphin en expedition till Västindien. Med ombord fanns den 20-årige läkaren Nils Vilhelm af Grubbens som nedtecknade sina upplevelser i en omfattande resejournal. Han berättar i den bl a om en nyårsbal 1815 hos guvernementssekreteraren Fredric Thenstedt. Denne var en 32-årig dalmare från Stora Tuna som varit på ön sedan 1803 och 1810 avancerat till guvernementssekreterare. Han hade samma år gift sig med den då 19-åriga Margot Tarlton Langford från St. Eustache.

Den fru Ridderhierta som omtalas var den 17-åriga Marie Josephine Ridderhierta, gift med löjtnant Bror August Ridderhierta, senare hamnkaptan i Gustavia. Marie Josephine kom från Port-au-Prince på Haiti och var mycket levnadsglad och gästfri. Hennes hem var något av ett andra hem för officerarna från Delphin under den tid fartyget låg i Gustavia. Såväl hennes som Bror Augusts gravar finns kvar på kyrkogården i St Jean invid flygplatsen.

Vi låter Grubbens själv berätta om nyårsfesten.

"Var ombord hela förmiddagen. Hade Wicksell, Falkman och fläre bekanta om bord till frukost, och Falkman var äfven kvar till middagen, efter slutad middag klädde jag mig och kom kl. 6 i land till fru Riddarhjerta, som ännu ej var helt klädd, utan där måste vi allehop vänta till kl. 8 om aftonen då enteligen man i sagta mak begaf sig till Fredrik Thenstedt där ännu ej alla voro samlade, och kommo ej föränn kl. mot 10.

Så fort alla voro samlade börjades Christningen, efter vanligheten, det var en 2 års flicka och en 4 års pojke som Kristnades. Efter detta börjades bal, jag satt först en stund och talte med fru Leuren hvarutaf de genast supponerade att jag var kär uti henne, och därefter kom Hauswolff och Röhl, samt ville att jag skulle spela med dem, detta gjorde jag, spelet var långsamt, hvilket gjorde att jag kom ej att få tala med fruntimmern föränn alt var klart till Soupéen. Just när jag kom in, kom karlarne och togo mig i hand, önskades ett godt nytt år, hvilket jag äfven gjorde, klockan var jemnt 12 om natten.

Sedan jag önskadt alla Herrarne godt nytt år, satt jag mig bredvid fru Riddarhjerta, och just som jag satt mig, frågade hon om jag fått kyssar af fruntimmerne? Nej, svarade jag. - Å gå nu genast då, fortfor hon, ty alla öfvriga af Cavallierne har allaredan tagtit ut sin rättighet nemligen, nu beskref hon det för mig, att hvar gång man önskar godt nytt år åt en lady, har man rättighet att taga en kyss af henne. Jag svarade då, att såsom jag ej sedt de andra Herrarne taga några kyssar, ej heller kände alla fruntimmerne här, var det ganska svårt för mig att ensam gå till dem alla för att kyssa dem. Hon låfvade att taga skammen på sig, om det var någon, och tillika brydde mig för att jag var så blyg, och med ett ord rent gjorde narr af mig. Jag wille gärna ha kyssar, men viste, ej med hvem jag skulle begynna, ej om jag skulle kyssa fula och vackra öfver en banck, och ej huru jag skulle säga till dem att med höflighet önska dem ett godt nytt år; under jag funderade på alt detta, skrattade fru Riddarhjerta, och sade börja med mig då och gå sedan hela vegen.

Just nu började äfven Pastor Forrström, jag såg nu huru han gjorde och sade, och i följe af alt detta började jag kyssa fru Riddarhjerta och så geck jag ikring hela fruntimmersraden, varande en 30 st fruntimmer. Sedan detta var förbi, satt jag mig åter bredvid fru Riddarhjerta, till dess Soupée var till reds då jag satt mig vid det bordet som var dukadt för karlarne.

Där dracks bra nog, och efter slutad Soupée geck jag ut och pratade dels med den ena och dels med den andra af fruntimmerne men i synnerhet med Miss Abbot och Miss Ulla Simonson, hvarutaf åter de togo sig den friheten, Herrarne nemligen, att påstå att jag var äfven kär uti Miss Abbot. Jag tillstår att Miss Abbots sällskap är väckeligen förnöjsamt, och att hon äfven är en rätt vacker flicka, och att af hennes conversation äfven en liten gnista tändes upp uti mitt bröst som kanhända med tiden kunde ökas, om blott brännbara ämnen af hennes änglaögon och rosenröda läppar tillades och tillika försöttmades af hennes muntra artiga conversation förenad med skådandet av hennes gudomliga dans och vackra växt.

Kl. 7 slutade balen, jag convojerade Miss Abbot som jag råkade få till venster och Miss Fredrica Simonson till höger, detta gjorde att Lieut. Kock, som ej hade någon att convojera, rusade till, räckte sin högra arm åt miss Abbot, och jag som omöjligt kunde släppa den till höger för att

gripa och behålla den till vänster, måste nu för höflighets skull behålla mamsell Fredrica Simonson och släppa miss Abbot, hvarefter Kock lädde henne och jag Fredrica hem, och gick slutligen till fru Ridderhjerta där Baron var som följdt henne, och kom kl. 7 om morgonen om bord."

För Grubbens blev mötet med Louise Abbot inledningen till en mycket romantisk kärleksaffär som ledde till att han för ett ögonblick övervägde att söka doktor Leuréns garnisons- och guvernementsläkartjänst och stanna kvar på ön tillsammans med den utvalda. Längtan efter den ömma modern i Sverige fick honom dock snart på andra tankar och kärlekshistorien med Louise slutade i ett uppslitande och tårfullt avsked i början av april 1816 då Delphin och Grubbens seglade hem till Sverige.

Rörande Louise Abbots, enligt den förälskade Grubbens omdöme, "vackra växt", berättar fru Ridderhierta 1832 för en annan besökare på ön, Johan Oscar Andrén, om hur det var när Delphin var där 17 år tidigare, Andrén var nämligen systerson till Löjtnant Kock, löjtnant på Delphin. Hon erinrar sig hur alla officerarna hade sina "sweethearts" och att dr. Grubbens var kär i miss Abbot och att den senare "had a very long neck and was called kalkonen".

Marie Josephine och Bror August Ridderhiertas gravar på begravningsplatsen i St Jean.